

4HV Oefentoets 4 inclusief argumentatie

Deze toets bestaat uit twee delen: een theoriedeel en een toepassingsdeel. In het theoriedeel wordt gevraagd naar parate kennis over de theorie van tekstanalyse. Het toepassingsdeel bestaat uit een tekst met bijbehorende vragen.

Geef volledige antwoorden en let op spelfouten, want die leveren op het eindexamen maximaal 4 punten aftrek op. Hier kost elke spelfout een halve punt met een maximum van 2.

Theoriedeel

1. Het signaal 'daarom' past bij twee verbanden. Welke twee?
2. Maak twee zinnen: één met 'daarom' en één met 'daardoor'. Het verschil tussen de twee signaalwoorden moet duidelijk blijken uit de zinnen.
3. Geef een voorbeeld van argumentatie op basis van normen en waarden.
4. Geef een voorbeeld van een drogreden op basis van valse autoriteit.
5. Wat doe je als je aan het uitweiden bent?
6. Wat betekent het als een schrijver een laconieke houding ten opzichte van zijn onderwerp heeft?
7. Wat betekent 'effect sorteren'?
8. Wat is het verschil tussen een informerende tekst en een uiteenzetting?
9. Het schrijfdoel van een activerende tekst is dat de lezers iets gaan doen. Welk ander schrijfdoel zit impliciet in dit schrijfdoel?

Toepassingsdeel

Steenkool

I ING kondigde gisteren aan te zullen stoppen met de financiering van kolencentrales en –mijnen. Europa's grootste verzekeraar, Allianz, kondigde deze week aan alle investeringen in steenkool terug te halen. Eerder trok het Noorse nationale investeringsfonds al 8 miljard dollar terug uit de kolenindustrie. Zelfs zakenbank Goldman Sacks ziet niks meer in het zwarte goud.

II Steenkolen, hoor je zowel van geld- als milieujongens, zijn *toxic*. Ze zijn commercieel en moreel giftig – ze vormen de grootste klimaatbedreiging. Dat is geen vaststelling van Greenpeace, maar van de OESO, de organisatie waarin 34 rijke landen economisch samenwerken.

III Maandag pleitten in *Trouw* 64 hoogleraren voor sluiting van de elf Nederlandse kolencentrales. Dinsdag was het meteen raak: de centrale in Borssele ging dicht. Niet vanwege de geleerde oproep, maar omdat er een dode was gevallen. Naar schatting bedraagt het aantal mensen dat jaarlijks overlijdt door de uitstoot van de duizenden kolencentrales in de wereld achthonderdduizend. Maar de dode in Borssele is een concreet geval – die anderen zijn een abstract getal.

IV Dinsdag lanceerden Diederik Samsom en Jesse Klaver hun idee voor een gezamenlijke klimaatwet, die op termijn moet leiden tot sluiting van de kolencentrales. Donderdag stemde de Tweede Kamer voor 'gefaseerde sluiting'.

Weliswaar stond er in de motie geen datum waarop die gerealiseerd moet zijn, maar het was toch een helder politiek gebaar.

V Komen we nu bij de argumenten van de tegenstanders. 1. Zonder kolencentrales kan er geen biomassa meer worden bijgestookt in de kolencentrales. Zo halen we in 2020 nooit 16 procent energie uit hernieuwbare bronnen. 2. In 2014 zijn er voor in totaal 5,7 miljard euro drie nieuwe kolencentrales geopend. Sluiten is zonde van het geld. 3. Als we zelf geen vieze energie meer kunnen opwekken, moeten we die in het buitenland kopen van producenten die nog veel viezer zijn dan die van ons.

VI De argumenten van VVD en CDA, de belangrijkste tegenstanders van sluiting, komen erop neer dat het dichtgooien van kolencentrales juist heel slecht is voor de CO₂-uitstoot. Sluiting van zal volgens liberalen en christen-democraten tot een hogere CO₂-emissie leiden. Is het niet wonderlijk? De hele wereld denkt dat sluiting de uitstoot drastisch zal verlagen, maar wij bewijzen hier even het tegendeel.

VII Ik ben benieuwd wie dat baanbrekende inzicht volgende week op de klimaattop in Parijs naar buiten zal brengen.

VIII En dan moeten we de energiebedrijven ook nog compenseren – dat geld gaat af van de subsidies op windmolens en zonnepanelen waardoor we nóg verder achter gaan lopen.

IX Je zou uiteraard ook kunnen zeggen dat we na sluiting géén smerige energie gaan importeren maar schone en dat we ter compensatie van die 1,2 procent biobijstook iets anders verzinnen. Je zou kunnen beweren dat die energiereuzen niet zo stompzinig hadden moeten zijn hun miljarden tóch weer in kolenstook te steken.

X Sinds gisteren weten we dat 2 graden maximale temperatuurstijging voor het gevaarlijk gaat worden te optimistisch was: het is 1 à 1,5 graden.

XI Het besef dat we daarom steenkool niet moeten opstoken maar in de grond moeten laten zitten, begint nu zelfs door te dringen tot instanties die tot voor kort geen seconde wakker lagen van de opwarming. Maar hier zijn er nog altijd politici die de boel traineren en zich laten gebruiken door de steenkoollobby – want anders valt hun gedrag niet te verklaren.

Bert Wagendorp, *de Volkskrant*, 28 november 2015

10. In de eerste alinea trekt de schrijver de aandacht met een opsomming.
 - a. Wat wordt er opgesomd?
 - b. Waarom zou de schrijver dat doen?
11. Van welke argumentatiesoort maakt de schrijver gebruik in de tweede alinea?
12. Aan welk woord kun je zien dat de eerste zinnen van de tweede alinea een opvatting zijn?
13. In alinea 3 ontrafelt de schrijver een drogreden.
 - a. Citeer het zinsdeel dat de drogreden bevat.
 - b. Citeer het tekstdeel waarin de schrijver aantoont dat er sprake is van een drogreden.
14. Welke functie heeft de eerste zin van alinea 5?
15. Alinea 5 en 6 horen duidelijk bij elkaar.
 - a. Welk verband is er tussen 5 en 6?
 - b. Welk argument in alinea 5 hoort er eigenlijk niet bij als je dit verband in ogenschouw neemt?
16. Van welke drogreden maakt de schrijver zelf gebruik aan het eind van de zesde alinea?

17. Welke houding heeft de schrijver ten opzichte van de tegenstanders blijkens alinea 7?
- Pessimistisch
 - Laconiek
 - Ironisch
 - Sarcastisch
18. Welk verband is er tussen alinea 8 en de voorgaande tekst?
19. Welke functie heeft alinea 9. Kies uit: voorbeeld, argument, toelichting, tegenwerping, nuancering, gevolg, opsomming.
20. Wat is volgens de schrijver de echte reden waarom met name VVD en CDA tegen het sluiten van kolencentrales zijn?